

вихідні — результативні показники ефективності виробництва;
структурні — характеристики стану основних засобів, персоналу, організаційної побудови й ін.;
функціональні — показники економічної ефективності роботи;
локальні — враховують відхилення від мети і завдань;
комплексні — відображають можливий вплив відхилень на результати;
залежні — діагностика стану організації по сукупності показників.

Застосування концепції інноваційної стратегії на практиці дозволить суттєво підвищити економічну безпеку підприємства, тим самим стаючи механізмом прогнозування й запобігання кризових явищ. Крім того, пропонується нами концепція інноваційної стратегії буде сприяти підвищенню фінансової стійкості й конкурентоспроможності підприємства, поліпшенню його ринкових позицій, що дозволить підприємствам гнучко реагувати на ринкові зміни й уникати гострих протиріч.

Концепція інноваційної стратегії підприємства повинна стати основною стратегією в умовах ринкових відносин, оскільки зможе забезпечити підвищення економічної ефективності підприємств у нестабільних ринкових умовах.

Література

1. Інноваційна стратегія підприємств / Під ред. О. М. Климчука. - Харків: Спеціальна література, 2009.
2. Федулова Л. І. Інноваційна економіка. — К.: Либідь, 2006. — 477 с.

О. М. Кузьменко, к.е.н., доцент,
кафедра економіки підприємства,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»,
e-mail: olenakuzmenko@rambler.ru

ЕПІСТЕМОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ЕКОНОМІЧНОЇ СЕК'ЮРИТОЛОГІЇ

Кузьменко Елена
Эпистемологический аспект
экономической секьюритологии

Kuzmenko Olena
Epistemological aspect
of economical securitology

Діяльність сучасного підприємства в ринковій системі господарювання відбувається у складних умовах, однією з яких є умова за-

безпечення економічної безпеки, що зумовлено наявністю або ймовірністю появи загроз діяльності підприємства, реалізація яких здатна суттєво її ускладнити і погіршити її результати, призвести до втрати системою «підприємство» системних ознак (цілісність, відносна самостійність і стійкість) і, відповідно, до розпаду системи.

Упорядкування накопичених знань про економічну безпеку з урахуванням їхньої багатоплановості, багатоаспектності та багатофакторності зумовило виникнення нової наукової системи — економічної сек'юритології, що є складником науки про безпеку — сек'юритології. Економічна сек'юритологія сьогодні, у свою чергу, є невід'ємним складником управління підприємством, адже практично всі рішення щодо діяльності підприємства мають ухвалюватися крізь призму його економічної безпеки.

У найзагальнішому вигляді знання є результатом пізнавальної діяльності, що має нескороминущу істинність, може бути логічно або фактично обґрунтованим і допускає емпіричну або практичну перевірку [2]. Накопичені знання про економічну безпеку мають вивчатися, у чому, власне, і полягає епістемологічний аспект економічної сек'юритології.

Економічна сек'юритологія як сукупність знань розпочалася з формування певних дій, спочатку розрізнених, які потім послугували підставою формування когнітивних комплексів, пов'язаних з практичною діяльністю. Тобто епістемологія економічної сек'юритології розпочалася з системної емпірики, а тому наукове знання в економічній сек'юритології не розглядається як основна форма знання, а як спосіб, засіб пояснення сутності та доцільності практичних дій щодо забезпечення економічної безпеки, їхнього обґрунтування.

В епістемологічному аспекті економічна сек'юритологія становить собою сукупність фундаментальних знань щодо економічної безпеки, його побудову, структуру, накопичення та упорядкування. У ньому мають виявлятися генеза та етапність розвитку економічної сек'юритології, форми та механізми знання про економічну безпеку, що виступають фундаментом побудови теоретичних основ економічної сек'юритології.

В епістемологічному аспекті економічної сек'юритології найголовнішими є проблеми механізмів об'єктизації знання, його структуризації та реалізації у теоретичному та практичному контексті та загальних законів виникнення, збільшення та розвитку знань про економічну безпеку.

Стосовно об'єктизації знання в економічній сек'юритології сьогодні є три рівні — економічна безпека держави, регіону (га-

лузі) та суб'єкта підприємницької діяльності. Відношення знання і об'єкта економічної безпеки кожного рівня виходить за рамки суто пізнавальних ситуацій. Сьогодні стосовно об'єкта економічної безпеки кожного рівня мають місце комплексні практики, де окрім власне пізнання необхідно розглядати функціонування знання в окремих типах діяльності, що виділяються за певними ознаками (забезпечення економічної безпеки (ресурсне, правове, інформаційне тощо), управління економічною безпекою, екологізація діяльності тощо).

Структуризація знання в економічній сек'юритології надає можливість визначити його типологію. Наявність кількох підходів до тлумачення поняття «економічна безпека» зумовлює розгалуженість і диференційованість знання в економічній сек'юритології. Сьогодні в економічній сек'юритології загально-визнаними є захисний, ресурсно-функціональний і гармонізаційний підходи. Використання кожного з них надає можливість отримати знання різних типів стосовно економічної сек'юритології.

Використання разом з об'єктно-орієнтованим паттерного підходу розширює знання щодо економічної сек'юритології. В об'єктно-орієнтованому підході економічна безпека вивчається в координатах «фігура — фон», тобто увага концентрується на загрозах (економіці держави, регіону або діяльності підприємства) — їхніх джерелах, механізмах виникнення та дії і, головне, наслідках.

Паттерний підхід є гетерархізованим й синтетичним, його використання дозволяє доповнити результати використання об'єктно-орієнтованого підходу, збагачує знання про природу зв'язків, що дає можливість відстежувати опосередковані неявні недетерміновані зв'язки, підвищуючи керованість та прогнозованість функціонування будь-якої системи [3, с. 58]. У паттерному підході головним є не загрози (економіці держави, регіону або діяльності підприємства), а зв'язок — прямий та опосередкований — об'єкта та джерела безпеки. Адже не лише об'єкту загрожують, він сам може бути джерелом загроз суб'єктам зовнішнього середовища, а їхні дії розцінювати як загрози. У паттерному підході зв'язок є окремим самоцінним елементом дослідження, і вже елементи структури системи, щодо яких виявляється зв'язок, у дослідженні поєднуються таким зв'язком і вивчаються в сукупності.

Література

1. *Погорелов Ю. С.* Природа, рушійні сили та способи розвитку підприємства : [монографія] / Юрій Сергійович Погорелов. — Харків: АД-ВАTM, 2010. — 352 с.

2. *Философская энциклопедия [Электронный ресурс]* — Режим доступа: http://dic.academic.ru/dic.nsf/enc_philosophy/399/ЗНАНИЕ

В. М. Кузьомко, к.е.н., доцент,
доцент кафедри економіки підприємств
ДВНЗ «Київський національний університет
імені Вадима Гетьмана»,
e-mail: VKuzemko@ukr.net

СУТНІСТЬ ТА ОБМЕЖЕННЯ ЕТИМОЛОГІЧНОЇ КОНЦЕПЦІЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Кузьомко Владимир
Сущность и ограничения
этимологической концепции
безопасности предприятия

Kuzomko Volodymyr
The essence and limitations
of etymological concept of security
of the enterprise

Формування постіндустріального інформаційного суспільства актуалізує проблеми забезпечення необхідного рівня економічної безпеки сучасних підприємств. Визначального значення набувають концептуальні аспекти формування вихідних передумов дослідження і забезпечення безпеки бізнесу.

Не дивлячись на численні публікації, в науковій літературі поки що недостатньо глибоко проаналізовані існуючі концепції безпеки в контексті їх сутності та можливих методологічних обмежень застосування в практиці господарювання, що і визначає необхідність та актуальність таких досліджень. Метою даної публікації є критичний аналіз етимологічної концепції безпеки.

У межах концепції безпека трактується як «відсутність небезпеки; схоронність, надійність» [1, с. 167], «стан, коли кому-, чому-небудь ніщо не загрожує» [2, с. 70], що відповідає етимології слова «безпека» в російській мові («без-опасность»), від якої, власне, й виводиться назва концепції.

Не дивлячись на начебто простоту і очевидність, така позиція при глибокому аналізі наштовхується на ряд суттєвих методологічних проблем, перш за все логічного характеру. Покажемо обмеження концепції з точки зору положень формальної логіки.